

S. Sayısı : 150 ye ek

Köy okulları ve enstitülerini teşkilâtlandırma kanunu lâyihasının Muvakkat encümençe değiştirilen 25,26 ve 28 nci maddeleri (1/789)

MADDE 25. — Köy halkından olan veya en az altı aydanberi köyde yerleşmiş bulunanlardan 18 yaşını bitiren ve elli yaşını geçmeyen kadın, erkek vatandaşlar köy ve bölge okulları binalarının kurulmasına, bu binalara su temin edilmesine, okul yollarıyla bahçelerinin yapılmasına ve bunların onarılmasına munhasır işler tamamlanmıca kadar yılda en çok yirmi gün çalışmaya mecbur tutulurlar.

Bu işlerde çalışma mükellefiyetine tabi tutulacak köylülerin defteri eğitmen ve öğretmen veya gezici öğretmen ve gezici başöğretmenlerin de iştirakiyle ihtiyar meclisleri tarafından tanzim olunur.

Bu defter tanzim edilirken mükelleflerin bedeni kudretleri ve bu işlerde çalışmaya mâni halleri gözönünde tutulur.

Tanzim edilen defter köyde mahallî âdete göre ilân olunur. İlandan on gün sonra bu defter köy bütçelerini tasdik edecek makama gönderilir. Bu makam, on gün içinde defterin bu kanun hükümlerine uygun bir surette tanzim edilip edilmediğine bakar. Ve alâkahılar tarafından itiraz vâkı olmuş ise bu itirazları tetkik ve icabına göre tadil veya tasdik eder.

Çalışmaya mecbur olanlar yerlerine başkalarını çalıştırabilecekleri gibi çalışacakları günler için mahallî râyice göre amele ücretini vermek suretiyle de bu mükellefiyeti ifa edebilirler.

İşin nevine göre hayvanlı arabasıyla veya saban ve pulluk gibi ziraat aletleriyle birlikte çalışanların bir günlük hizmetleri üç gün sayılır.

Bu işler eğitmen, öğretmen veya gezici öğretmen ve gezici başöğretmenlerin teknik, köy muhtar ve ihtiyar meclisinin idarî nezaretleri altında mahallî iklim ve halkın iş mevsimi gözönünde bulunduruluruk yukarıda yazılı mükellefiyet defterine göre bir çalışma plânı dahilinde yapılır. Mükelleflerin bu maddeye

göre iş gördükleri günlerin mahsuplarını gösteren defterler de bunlar tarafından tutulur.

Köylerde arazi veya bahçeleri olanlar ve bunlardan yarıcılık veya işçi çalıştırmak şeklinde faydalanmakla beraber köy dışında oturanlar bu maddede yazılı yirmi günlük mükellefiyeti mahallî râyice göre işçi ücretini köy sandığına yatırmak suretiyle ifa ederler. Şu kadar ki, bu ücretin tutarı köydeki arazi veya bahçelerinin bir yıllık vergisinden fazla olamaz.

MADDE 26. — Yirmi beşinci maddede yazılı mükellefler arasından :

1. Mazeretsiz olarak işe gelmeyenler veya işten kaçanlar her gün için ihtiyar meclisi kararıyla iki misli çalıştırılır.

Çalışma mecburiyetlerini ifa etmeyenlerle yirmi beşinci maddenin son fıkrası hükmüne göre işçi ücretini ödemeyenler çalışmadıkları veya işçi ücretini ödemedikleri her gün için bir liradan aşağı olmamak ve yirmi beş lirayı aşmamak üzere para cezasıyla cezalandırılırlar. Bu cezaya köyün bağlı olduğu nahiye meclisleri veya kaza veya vilâyet idare heyetleri tarafından karar verilir. Bu kararlara karşı tebliğinden itibaren on gün içinde sulh mahkemesine itiraz olunabilir. İtiraz üzerine verilecek kararlar kesin olup temyize tabi değildir.

Para cezası Tahsili emval kanununa göre istifa edilir. Hükmedilen para cezasının tahsili mümkün olmadığı anlaşılırsa 17 nci madde hükmü dairesinde muamele ifa olunur.

2. Mükelleflerin yirmi beşinci maddeye göre çalıştırılmasında kayıtsızlığı veya işi aksatacak fena halleri görülen muhtar ve ihtiyar meclisi âzaları hakkında da yirminci maddenin 3 ncu fıkrası hükmü tatbik olunur.

3. Mükellefiyet işlerinin teknik bakımından idaresinde kayıtsızlığı veya işi aksatacak fena halleri görülen eğitmen, öğretmen, başöğretmen, gezici öğretmen ve gezici başöğretmen-

lere ilkin durumları yazı ile bildirilir. İkinci-
sinde bu kanunda yazılı disiplin cezası verilir.
Üçüncü defasında umumî hükümlere göre hak-
larında takibat yapılır.

MADDE 28. — Köy okulunun bulunduğu
köy sınırı içindeki ziraat işlerine elverişli arazi-
den öğretmenin ve ailesinin geçimine, okul tale-
besinin ders tatbikatına yetecek miktardaki ara-
zinin okula tahsisi, satın alınması ve istimlâki
aşağıda yazılı esaslara göre yapılır :

A) Bu arazinin yeri, miktarı; böyle ilköğre-
tim müfettişinin - bulunmadığı takdirde gezici
başöğretmen veya öğretmenin - başkanlığında
beş üyeli bir kurul tarafından tesbit ve mazba-
tası tanzim olunur. Bu kurul: 1. Bölge ilköğre-
tim müfettişi, 2. Köy muhtarı, 3. Köy ihtiyar
meclisi üyelerinin aralarından seçecekleri bir
üye, 4. Gezici başöğretmen veya gezici öğret-
menin seçeceği bir öğretmen veya eğitimci, 5.
Gezici başöğretmen veya gezici öğretmenden teş-
kil edilir.

1. Bu kurulca tanzim edilecek mazbatada
gösterilen yer Devlet malı olduğu takdirde 3803
sayılı kanunun 12 nci maddesinin son fıkrası
gözönünde tutularak mazbata valilik yoluyla
Maliye vekillğine gönderilir ve Maliye vekilli-
ğinin tasvibiyle o yer parasız olarak köy okulu
adına tahsis olunur.

2. Mazbatadaki yer hususi eşhasa ait ise mu-
tasarrıfı veya zilyeti (A) fıkrasında yazılı kurul
tarafından takdir edilecek bedeli kabul ettiği
veya satmaya razı olduğu takdirde bu bedel
köy sandığına ödenerek arazi köy okulu adı-
na alınır.

3. Mazbatada gösterilen ve eşhasa ait oldu-
ğu anlaşılan yer yukarıki fıkraya göre sahibi
veya zilyeti tarafından rızasıyla köy okulu adı-
na devir ve ferağ olunmadığı takdirde o yer is-
timlâk yoluyla alınır.

4. Köy okulları için lüzumu olan yerin is-
timlâkine vali karar verir. Bu karar üzerine
(A) fıkrasında yazılı kurul tarafından istimlâk
edilecek yer için takdir edilen kıymet mahallî

âdetlere göre ilân yoluyla mal sahiplerine veya
zilyetlerine bildirilir. İlândan itibaren 15 gün
içinde, alâkalılar rızalarıyla takdir edilen bedeli
kabul ile devir ve ferağ etmedikleri veya bu be-
dele karşı mahkemeye müracaatla itirazda bu-
lundukları takdirde istimlâk bedeli Ziraat
bankasına ve bulunmayan yerlerde kaza malsan-
dıklarına yatırılır ve istimlâk olunacak yere
okul adına el konur.

5. Takdir edilen istimlâk bedelini kabul et-
miyen alâkalılar yukarıki fıkrada yazılı ilândan
itibaren 15 gün içinde mahkemeye müracaatla
bu bedel hakkında itirazda bulunabilirler.

Dördüncü fıkrada yazılı ilânın yapıldığı yer-
de bulunmayan alâkalılar için itiraz müddeti
ilânın icrasından itibaren üç aydır.

B) Okul için istimlâkine karar verilen ye-
rin bedeli köy bütçesinden ödenir.

C) İstimlâk edilen veya satın alınan yerin
ürünleri yalnız o yıla mahsus olmak üzere eken
tarafından toplanır.

D) Satın alınan veya istimlâk edilen yer,
köy hükmi şahsiyeti adına tapuvası tescil olunur.

Köyün bağlılığına göre valilik veya kayma-
kamlık tarafından verilecek müzekkere üzerine
tapu idareleri bu tescil işini yaparlar.

E) İstimlâk edilen yerin mutasarrıfının ve-
ya zilyedinin malûm olmaması veya oturdukları
yerin bilinmemesi. A fıkrasının 4 numaralı
bendi hükmü yerine getirilmiş bulunmak şartı-
yla o yere el konma işini durdurmaz.

El konacak yerin tahliye ve teslimi işi,
köyün bağlılığına göre valilik veya kaymakam-
lık tarafından yazılacak müzekkere üzerine,
icra dairelerince bu maddenin A fıkrasının 4
ncü bendinde yazılı ilân yoluyla yapılmış olan
tebligattan başka umumî hükümler dairesinde
bir tebliğ yapılmaksızın icra ve infaz olunur.

F) Köy okulları için satın alınacak, tahsis
veya istimlâk edilecek yerlerin tesbiti işlerinde
mümkün olduğu takdirde valilik ziraat müte-
hassısı veya valilik ziraat müdür ve muallimle-
riyle sıhhat müdürlerinin veya Hükümet tabip-
lerinin mütalâası alınır.